

## ORUCUN MÜKÂFATI\*

*Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.*

*Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.*

*El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve's-salâtu ve's-selâmu alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn, seyyidinâ ve senedinâ muhammedin ve âlihî, ve sahibihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd- dîn...*

*Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân! Feinne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem...*

*Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:*

*مَنْ صَامَ يَوْمَ عَرَفَةَ، غَفَرَ اللَّهُ لَهُ سَنَتَيْنِ: سَنَةً  
أَمَامَهُ، وَسَنَةً خَلْفَهُ*

(ه. طب. عن قتادة؛ عبد بن حميد، كر. عن أبي سعيد)

**RE. 426/1** (Men sâme yevme arafete, gafara'llâhu lehû seneteyn: Seneten emânehû, ve seneten halfehû.)

*Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl...*

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

\* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun... Allah-u Teâlâ Hazretleri ibadetlerinizi, taatlerinizi kabul eylesin... Dualarınızı, dileklerinizi ihsan ve ikram eylesin...

Peygamber SAS Efendimiz'in mübarek hadislerinden bir miktar *Râmûzü'l-Ehâdîs* isimli hadis kitabının 426. sayfasından okuyacağız.

Bu hadîs-i şeriflerin izahına başlamadan önce, başta Peygamber SAS Hazretleri olmak üzere bütün din büyüklerimizin, ashâb-ı kirâmın, tâbiînin, müctehidînin, ulemâ-ı âmilînin, meşâyihimizin, evliyâullahın, sâir enbiyâ ve mürselînin ruhları için;

Eseri te'lif eylemiş olan Hocamız Gümüşhaneli Ahmed Ziyâeddîn Efendi Hazretleri'nin, kendisinden feyz aldığımız Hocamız Mehmed Zahid Kotku Hazretleri'nin, bu eserlerin içindeki hadislerin bize kadar gelip, bizim tarafımızdan okunmasında emeği geçmiş olan bütün râvilerin, alimlerin, çalışanların cümlesinin ruhları için;

Uzaktan, yakından bu hadisleri dinlemek üzere şu meclise gelen siz kardeşlerimizin âhirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhları için;

İçinde şu ibadeti yapabildiğimiz, hadisleri okuyabildiğimiz mescidi bina etmiş olan İskender Paşa'nın ve bu binanın bugüne gelinceye kadar ayakta durmasına yardımcı olmuş olanların geçmişlerinin ruhları için, sâir ashâb-ı hayrât u hasenâtın ruhları için;

Bu beldemiz mübarek insanlar diyarındır, bu beldede sahâbe-i kirâmdan nice insanlar var... Bu beldenin mübarekleri sahâbe-i kirâmın ve evliyâullahın ruhları için, bu beldeleri Allah Allah diye diye canını Allah rızası için ortaya koyup da fethetmiş olan fatihlerin, gâzilerin, mücahidlerin, muvahhidlerin ruhları için;

Sâir mü'minîn-i mü'minâtın, müslimîn-i müslimâtın dahissemend ü hissedâr olması için; Allah-u Teâlâ Hazretleri onlara rahmet eylesin, bize de rızasına uygun ömür sürmeyi nasib eylesin, huzuruna sevdiği razı olduğu bir kul olarak, yüzü ak alnı açık varmamıza vesile olsun diye bir Fâtîha, üç İhlâs-ı şerif okuyup ruhlarına hediye edelim, ondan sonra başlayalım, buyurun!

.....

## a. Arafe Günü Oruç Tutmanın Karşılığı

Bu derste *sad* harfi var. Bu hadîs-i şerifler alfabetik sırayla dizilmiştir. *Sad* harfi dolayısıyla oruç tutmak ve namaz kılmakla ilgili hadîs-i şerifler peş peşe geliyor.

Sayfanın başındaki birinci hadîs-i şerif Ebû Saîd el-Hudrî Hazretleri'nden bize nakledilmiş. Sahih bir hadîs-i şerif olduğu kitaplarımızda kaydedilmiştir.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:<sup>1</sup>

---

<sup>1</sup> İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.551, no:1731; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XIX, s.4, no:6; Katâde ibn-i Nu'man RA'dan.

Abd ibn-i Humejd, c.I, s.299, no:967; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XXXIII, s.230; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

مَنْ صَامَ يَوْمَ عَرَفَةَ، غَفَرَ اللَّهُ لَهُ سِنَتَيْنِ: سَنَةَ  
أَمَامِهِ، وَسَنَةَ خَلْفِهِ

(د. طب. عن قتادة؛ عبد بن حميد، كر. عن أبي سعيد)

RE. 426/1 (Men sâme yevme arafete, gafara'llàhu lehû seneteyn: Seneten emânehû, ve seneten halfehû.)

Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl...

(Men sâme yevme arafete) “Kim Arafe gününde oruç tutarsa, (gafara'llàhu lehû seneteyni) Allah onun iki senesinin günahlarını bağışlar: (Seneten emânehû) Bir senesi önündeki sene... (Ve seneten halfehû) “Bir senesi geçmiş senesi.”

“—Geçmiş ve gelecek iki senesinin günahlarını bağışlar.”

Arafe günü hangi gündür?

Kurban Bayramı'ndan bir gün önceki gündür.

Kurban Bayramı, Arabî aylardan Zilhicce'de olur. Zilhicce'nin ilk on günü çok mübarek günlerdir. Allah-u Teâlâ Hazretleri Kur'ân-ı Kerîm ayetlerinde, Zilhicce'nin ilk on gününün mübarekliği üzerine yemin buyurmuştur.

---

İbn-i Hacer, *el-Emâlî*, c.I, s.141; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VI, s.179, no:5923; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XIII, s.460, no:7548; İbn-i Ebî Şeybe, *Musanef*, c.I, s.112, no:105; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.170, no:464; Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.II, s.38, no:847; Sehl ibn-i Sa'd RA'dan.

Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.300, no:8259; Ebû Katâde RA'dan.

*Mecmau'z-Zevâid*, c.III, s.436, no:5142; *Kenzü'l-Ummâl*, c.V, s.115, no:12086; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XX, s.467, no:22634.

Çok kıymetlidir. Şimdi herkesin cebinde takvim bulunuyor, açsın, hemen o günleri işaretlesin.

Maksat nedir? Bu hadisleri niçin dinliyoruz? Tatbik edelim diye.

Madem sahih bir hadîs-i şerifmiş, madem bu kadar da kârlıymış, herkes takvimini cebinden çıkarsın, “Kurban Bayramı’ndan bir gün önce, bugün oruç tutacağım.” diye yazsın.

Bak hadîs-i şerifte buyuruluyor ki;

“—Arefe gününde kim oruç tutarsa Allah onun geçmiş ve gelecek senesinin günahlarını bağışlar.”

Unutuveririz; çünkü aradan gün geçecek, daha üç aylar gelecek, Ramazan geçecek, Şevval geçecek, ondan sonra Zilkade, Zilhicce... Biraz vakit var, unutmayalım.

Akıllı insan tedbirli, metotlu olur. Müslüman metotlu olacak. Cümle hasımlarımız metotlu. Hepsi her şeyi kaydederek, ölçerek, biçerek ince hesaplarla yapıyorlar. Matematikte ilerlemişler, fende ilerlemişler. Aya füze gönderiyorlar, uzaya füze gönderiyorlar, düşmanın kendisine atacağı bombaları daha kendi memleketlerine gelmeden havada patlatalım da bizim memleket zarar görmesin diye âletlerini ona göre hazırlıyorlar. Yıldızlar savaşına göre hazırlıyorlar.

Bizim hesaptan, kitaptan, intizamdan haberimiz yok. Nerede kaldı bizim Müslümanlığımız?

Bir kere şunu çok iyi öğreneceğiz. Her derste ben keşke besmele çeker gibi arkasından hemen söylesem:

“—Müslümanlık sadece namaz kılmaktan ibaret değil. Allah’ın emirleri çok. Çünkü hayatta yaptığımız işler çok. Her işimizin İslâm’a uygun veya uygun olmama durumu olabilir

Kalkıp bir yere gidiyorsun; Nereye gidiyorsun? İslâm’a uygun yere mi gidiyorsun? İslâm’a uymayan bir yere mi gidiyorsun?

Açtın ağzını konuşuyorsun; İslâm’a uygun mu konuşuyorsun? Günaha girecek tarzda mı konuşuyorsun?

Gözlerini diktin, bakıyorsun; İslâm’a uygun mu bakıyorsun? İbretle mi bakıyorsun? Harama bakıp günaha mı giriyorsun?

Aklımızı başımıza devşirirsek, her ânımız kazanç ve ibadet olabilir. Aklımızı toplamazsak, savruk olursak, her anımız ziyan olur, her tarafımızdan dökülür gideriz. Onun için, intizamlı olmamız gerekir.

Bizim büyüklerimiz Kur’ân-ı Kerîm’i hıfzetmişler, ezbere biliyorlarmış. Ama hafızlığın ne kadar zor şey olduğunu hafızlar bilir. İnsan biraz çalışmasa unutuverir.

“—Kur’ân-ı Kerîm’den bir kelime geçti; bil bakalım hangi sûrenin hangi ayetiydi?”

Bir de benzeyen ayetler var; bazen başlangıcı benzer başlıyor, sonu başka bitiyor. İnsan karıştırır. Çok kuvvetli hafızlar olacak da hiç şaşırmadan okuyacak, yoksa insan unutuyor. Kendinizden pay biçin ki siz üç beş tane sûre biliyorsunuz, onu bile bazen şaşırırsınız. Hafızlar da şaşırır.

Ne yapmış gâvurlar?

Müslümanları incelemişler. Gâvur diyor ki;

“—Ben düşmanı bileyim; meziyetini de bileyim, kusurunu da bileyim, şunun zayıf tarafından yakalayayım.”

Meselâ arıcı arıyı tutar; ama öyle bir yerinden tutar ki sokurtmaz. Bilmeyen insan avuçlar, sokturur, her tarafı davul gibi şişer.

Bunun zararı nerede? Akrep; zararı kuyruğunun ucunda, aman dikkat et! Yoksa onun kısıkcısında, ağzında bir zarar yok. Bazı mahlûk vardır, zararı ağzındadır, bazısının kuyruğundadır, bazısı başka türlü bir şeydir. Her birisini tanımak lâzım!

Onun için, ilk iş tanımak. Tanıdıktan sonra insan tedbir alacak. Onlar bizim Kur'anımız'ı bizim kadar okumuşlar. Bizim içimize papaz göndermişler, bizim kadar Kur'an biliyor, âyet okuyor. Hatta bazıları Beyrut'ta, şurada burada müslümanları kandırmış da filanca camide şu kadar zaman imamlık etmiş. Giderken de; “Kıldıığınız namazları ödeyin, ben hıristiyandım.” demiş, gitmiş.

Yapacağını yapmış da giderken öyle gitmiş.

Nasıl yapmışlar?

Kur'an'ın her âyetini, her kelimesini fişlemişler, liste yapmışlar. Hele bir dinî kitabın kenarında bir kelimesi geçsin, o geçen kelimeyi cetvelden bakıyorlar, tamam şu âyette, buluyorlar. Âlet yapmışlar, kolayca biliyorlar.

Bizim hafız efendi şaşırır.

Biz kitap yazıyorduk, Hocamız sağlığındayken vazife vermişti; “şu kitabı yazın!” diye. Babamla beraber oturduk, ben daktilo yazıyorum, babam söylüyor. Âyet-i kerîme geliyor; hangi sûrenin hangi âyeti olduğunu yazalım. Hangi sûredeydi? Araştırıyoruz, karıştırıyoruz, insan şaşırıyor.

“—Ya dur bakalım, En’âm Sûresi’nde miydi? Çevir. Yok, bu değilmiş. A’râf’ta mıydı, Nuh Sûresi’nde mi?”

Ama adam cetvel yapmış. Âlet yapar, el öğünür. Âlet yapmış adam, ondan sonra da işlerini çabuk götürüyor, yürütüyor. Biz intizamsızız.

170 kişilik, 200 kişilik, 300 kişilik uçak... Bakıyorsun tekerleği var, kanadı var, kuyruğu var, içine de 300 kişi biniyor, alt tarafına istediğin kadar da bavul yüklüyor. Kuş gibi yerden kalkıyor, kuş gibi yere iniyor. Bu birden olmaz ki... Resim yapar gibi yapmakla olmaz. Bu çalışa çalışa olur, dikkat ederek olur, etrafını inceleye inceleye olur.

Dünya üzerinde petrol bitiyormuş, öyle diyorlar. Petrolü hesaplıyorlar, ölçüyorlar, biçiyorlar... Su olsa dayanmaz. Denizler petrol olsa dayanmaz. Yollardan vasıta akıyor, her birisi homur homur yakıt kullanıyor. Dünyanın her yerinde böyle. “25, 50, 75 yıl içinde bu petrol bitecek.” diyorlar. Ama Avrupalılar kutuplarda araştırma yapmış, bir dergide okudum: Orada su molekülleri donarken içine metan gazını da hapsedip öyle donuyormuş. Metan hidrat meydana geliyormuş. Bu metan hidratın içinde o kadar çok gaz varmış ki bunu bir ısıtıp bir



çözüp içinden gazı alıp kullanmayı becerdin mi, çaresini buluverdin mi, o zaman 300 sene daha dünyayı idare edecek enerji çıkar, diyorlar. Bu petrolümüz, dünya üzerinde insanoğlunun kullanacağı petrol 25-50 sene kalmış, o 300 sene yetecek. Bak, ilim nasıl yol gösteriyor...

Bizim memlekette petrol bitecek, adamlar ilimleri sayesinde bu sefer yine ileri gidecekler. O zaman gelecek başımıza; “Namazı kılma.” diyecek. “Yık camisini şu heriflerin!” deyip başımıza yıkacaklar, bir şey yapamayacağız.

## b. Düşmanlara Karşı Güç Hazırlayın!

Allah-u Teâlâ Kur’ân-ı Kerîm’de ne buyurmuş:

وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ  
الْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ

(الأنفال: ٦٠)

(*Ve eiddû lehûm mestata’tüm min kuvvetin ve min ribâti’l-hayli türhibûne bihî adüvva’llâhi ve adüvveküm*) “Gücünüz ne yetiyorsa din düşmanlarına, Allah’ın düşmanlarına ve kendi düşmanlarınıza karşı kuvvet hazırlayın ve atlar besleyin! Böylece Allah’ın ve sizin düşmanlarınızı korkutun!” (Enfâl, 8/60)

Su uyur, düşman uyumaz. Kuvvet hazırlayacaksınız, sapasağlam olacaksınız, bilgili olacaksınız, tedbirli olacaksınız; âletine karşı âlet, bombasına bomba yapacaksınız.

Eskiden Osmanlıların yaptığı kılıçların emsâli yokmuş. Selahaddin Eyyûbî havaya tûlbendi atmış, kılıcı altına tutmuş da kılıç tûlbendi ikiye bölmüş. Havadan nazlı nazlı inen tûlbendi ikiye bölmüş. Usturadan keskin kılıçmış demek ki... Ne güzel yapmışlar. Bir zaman Osmanlılar çalar saat yapmış. Avrupa'ya, Avrupa kralına hediye göndermişler. "Bunun içinde cin mi var, böcek mi var?" Kıyısını kenarını kurcalarken bozmuş. Yani o zaman çalar saati anlayamamış.

Sonradan iş dönmüş dolaşmış, şimdi biz onların yaptığı işlere akıl erdiremiyoruz:

"—Allah Allah... Ankara'dan yayın yapıyor, televizyonun ekranından, buradan seyrediyorsun. Allah Allah... Koca demir parçası suyun üstünde yüzüyor. Koca demir parçası kuştan daha hızlı havalarda gidiyor." diyoruz, biz şaşırıyoruz.

Adamlar bu muvaffakiyeti nasıl sağlamış? İnce ince, çalışa çalışa...

Onlar kadar çalışmadan bu iş olur mu? Olmaz. Onlar kadar çalışmakla da olmaz. Onlardan daha çok çalışmakla olur. *Yâ Allah* diyeceğiz, *Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm* diyeceğiz, işin içine bir gireceğiz, laboratuvarımıza gireceğiz, "Yâ Rabbi! Sen bana yardım et!" diyeceğiz; onların bilmediği şeyleri bulacağız, onların yapmadığı şeyleri yapacağız.

Ama kalbi olan mü'min lâzım! Diri müslüman lâzım, ölü değil... Yığın, bir sürü müslüman; işe yaramıyor, birbirlerini öldürmekle meşguller.

Birbirlerinin şehrine bomba atmakla meşguller. İslâm'dan uzaklaşmışlar, edepten, ahlâktan, insaftan, merhametten uzaklaşmışlar.

Karşıdaki zâtın da canı var, onun da acısı var, sevinci var. Onun da içinde arzuları var, o da bir ananın evlâdı, kuzusu... Onun da öldüğü zaman arkasından ağlayacak karısı var, yakınları var. Nasıl kıyarsın bir cana?

İnsanlar canavarlaşmış. Tankı yürütüyor üstüne, otomobiliyle beraber içindekileri çatır çatır ezip geçiyor. Köyden topluyor; “İntikam alıyorum.” deyip şu kadarını öldürüyor.

İslâm gitti mi kâinatın cildi kopar, tesbihin ipi kopmuş demektir.

Melekler ne demişlerdi?

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً، قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ، وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ، قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ

(البقرة: ۳۰)

(*Ve iz kale rabbüke li'l-melâiketi innî câilün fi'l-ardı halîfeh*) Hatırla o zamanı ki. Rabbin meleklerle: “Yeryüzünde ben bir halife yaratacağım! Yeryüzüne hakim olan, orada idare eden, orada iş ve fiiliyatta bulunan varlıklar yaratacağım!” deyince, melekler de anlamadılar ve dediler ki:

(*Kâlû etec'alü fîhâ men yüfsidü fîhâ ve yesfikü'd-dimâe, ve nahnü nüsebbihu bi-hamdike ve nükaddisü lek*) “Biz sana ibadet ederken, sana tesbih ederken, seni takdis eylerken yâ Rabbi; orada kan döken, can yakan varlıkları mı yaratacaksın?” dediler.

(*Kâle innî a'lemü mâ lâ ta'lemûn*) Allah-u Teâlâ Hazretleri de onlara: “Ben sizin bilmediğiniz şeyleri bilirim! Bunu böyle murad eyledim, böyle istedim, böyle diledim.” (Bakara, 2/30) buyurdu.

O hâle gelmiş, o meleklerin söylediği canavarlar var... Ocanavarlıktan insan nasıl kurtulur? Bunun çaresi, tedavisi, ilacı nedir?

Bunun tedavisi İslâm! Bu menhus hastalığın, bu uğursuz hastalığın, bu korkunç hastalığın, bu cemiyet kanserinin ilacı İslâm!

Hiç kimse o ilaca yanaşmıyor, ödleri patlıyor. Hastalar “iyi olacağız” diye ödleri patlıyor, iyi olmak istemiyorlar. O kadar delirmişler ki, o kadar şaşırırmışlar ki;

“—Gel şifa var burada.” diyorsun.

“—Şifa istemem, başına çalınısın şifa! Ben hastalıktan memnunum, böyle yaşayacağım.” diyor.

Çünkü hastalık kafasını da bozmuş, kafaya da girmiş. Hastaya ilacı verirsin:

“—İç şunu, iyi olacaksınız!” dersin.

Ağzına alır, bekletir, tükürür.

“—Ya niye içmedin? Tüh! Şu kadar ilaç ziyan oldu.”

Deli, şuuru yerinde değil.

İnsanlık deli... Bu hastalığın tedavisi İslâm, ama gel de delilere anlat!

Kim yapacak bu işleri?

“—Allah melekleri saf saf indirsin, düzeltsinler.”

Utanmıyor musun sen? Mûsâ AS'ın kavmine benzedin!

Mûsâ AS diyor ki;

“—Gelin bakalım, Allah emretti, cihad edeceğiz.”

Mûsâ AS'ın kavmi diyorlar ki:

فَاذْهَبْ أَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَاتِ لَإِنَّا هَاهُنَا قَاعِدُونَ

(المائدة: ٢٤)

(*Fe'zheb ente ve rabbüke*) “Sen Rabbinle git! (Fekàtilâ) İkiniz çarpışın, savaş edin! (*Innâ hâhünâ kàidûn*) Biz burada oturup bekliyoruz.” (Mâide, 5/24) diyorlar.

Vay akıllılar vay! Öyle demişler. Hem Firavun'dan Allah kurtarmış, hem de çöllerden geçirirken bıldırcın göndermiş, etle, kudret helvasıyla beslemiş. O kavim:

“—Hadi gelin bakalım, cihad edelim, Allah emretti.” deyince ne diyorlar?

“—Sen git Rabbinle çarpış, biz burada bekliyoruz.” diyorlar.

Biz de öyle mi diyeceğiz? “Melekler gelsin, kurtarsın!” mı diyeceğiz?

Bizim vazifemiz ne? Allah’ın sayılamayacak kadar nimetlerinin şükrünü nasıl ödeyeceğiz biz? İşte bak el, ayak, sıhhat, âfiyet vermiş. Açlıktan öleniniz var mı içinizde?

Varsa söylesin. “Açım, ölüyorum.” diyen varsa çaresini buluruz; evvelallah memleketimiz bolluk... Bahar da geliyor, dışarıda kuşlar cik cik ötüyorlar, güzel mevsimler... O karların arkasından buğdaylar fışkıracak. Bereket, güzellik, her şey var el-hamdü lillâh... Allah’ın lütfu çok...

Pekiye, İslâm için çalışsana!

Yok...

“—Hocam, Allah’ı düşünmem benim karnım doyuncaya kadar, bir de hasta olduğum zaman düşüneceğim. Hasta olursam; ‘Yâ Rabbi! İyi et!’ derim. Acıktığım zaman da, ‘Yâ Rabbi! Acıktım. ‘ derim. Karnım doydu mu o zaman unuturum. O zaman ne ibadet aklıma gelir... Hele biraz zenginlersem, hele biraz para pul sahibi olursam, o zaman nerede eğleneceğim? Cebimde para dolu, 200 bin lira harcarım, 2 milyon harcarım... Denizde kum, bende para. Bende para var; gelsin eğlence, gitsin eğlence...”

İnsanlar böyle yapıyor.

Halbuki insan, rahat zamanında Allah’a kulluk etmezse, darlık zamanında Allahın onun duasını kabul etmeyeceği hadislerde bildiriliyor.

Sen Şimdi rahat zamanındasın, dua etmiyorsun; ya başına Allah bir felaket gönderirse? Ya bir zelzele gönderirse? Ya bir hasım, düşman gönderirse? O zaman dua edeceksin, ne olacak?

“—Yâ Rabbi! Beni buradan kurtar! Yâ Rabbi! Beni bundan kurtar!”

Kime yalvaracaksın? Başka kim var?

Onun için, bu güzel günlerde Allah'ın dinine sıhhatle âfiyetle yardım edeceksiniz. Hepimiz öyle olacağız.

Camimiz dolu el-hamdü lillâh... Allah cümlelerimizden razı olsun, ağzına kadar doluyor, taşıyor. Dışarıda oturacak yer kalmamış. Kolay, herkes gelirken koltuğunun altına bir hasır alır, girerken de bırakır; “Benim hayrım olsun, vakfım olsun!” diye... Avluları da hasırla doldururuz, namazı sokaklarda da hasırla kılarız. Gönüller bir olunca neler neler olur... İki gönül bir oldu mu samanlık seyran olur. Gönüller bir oldu mu her şey yapılır.

Allah bize böyle bir dikkatli müslümanlık versin... İyi, dikkatli müslüman olmayı nasib etsin...

Cebimizde kalemimiz, yapacağımız işleri yazacağız. “Arafe gününde oruç tutacağım, iki senelik sevap var.” diye defterimize yazın bakalım! Biz vakfımızdan takvim bastırdık, boşuna bastırmadık, oraya yazın bakalım. O orucu tutacaksınız.

## c. Oruç Günahları Sildirir

Bu hususta başka hadis-i şerifler de var. Oruçlunun sevabı ile ilgili diğer bir hadis-i şerifte, Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:<sup>2</sup>

مَنْ صَامَ رَمَضَانَ، فَعَرَفَ حُدُودَهُ، وَحَفِظَ مِمَّا  
يُنْبَغِي أَنْ يَتَحَفَّظَ مِنْهُ، كَفَّرَ مَا قَبْلَهُ

(حم.ع.حب.حل.هب.ق.ض.عن أبي سعيد)

RE. 426/2 (*Men sàme ramadàne fearafe hudûdehû ve yetehaffeza mimmâ yenbağî en yetehaffeza minhü, küffira mâ kablehû.*)

Bu da Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan rivayet edilmiş. Ahmed ibn-i Hanbel, Ebû Ya'lâ, İbn-i Hibbân, Beyhakî ve diğer kaynaklarda var. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:

(*Men sàme ramadàne*) “Kim Ramazan orucunu tutarsa...” Ama şartı var: (*Fearafe hudûdehû*) “Bu orucun sınırlarını, cezalarını, ahkâmını bilirse... Yâni, ne yaparsa orucu tamam olur, ne yaparsa orucu bozular, sevabı kaçar; bunları bilirse... (*Ve yetehaffeza mimmâ yenbağî en yetehaffeza minhü*) Ve oruçluyken sakınması gereken şeylerden de sakınır, çekinir, kendisini

<sup>2</sup> Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.55, no:11541; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VIII, s.219, no:3433; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.322, no:1058; Beyhakî, *Şuabü'l- İman*, c.III, s.310, no:3623; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.304, no:8288; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.180; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.I, s.24, no:98; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VIII, s.392, no:4496; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan.

*Kenzü'l-Ummâl*, c.VIII, s.761, no:23727; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XX, s.459, no:22613.



korursa; (*küffira mâ kablehû*) geçmiş ömründeki günahlara keffaret olur.” Yâni, günahları mağfiret olur, bu oruç onları sildirir demek.

Millet sadece namazı müslümanlık sandığı gibi orucu da sadece aç kalmaktan ibaret sanıyor. Cahillik yaygın ya halkımızda, uzun zaman müslümanlığı görmediler, öğrenmediler, okumadılar, kendilerine büyükleri tâlim etmedi... Bir de; “Canım eski hikâyelermiş onlar.” dediler, “Bize Batı lazım!” dediler..

Ama Batı da senin İslâm’ına muhtaç, şaşkın! Batıdakiler de okur okur da çok yüksek olursa, filozof olursa, cemiyetinin bağlamış olduğu bağlardan kendisini kurtarıp hür bir iradeye sahip olursa, getiriyor parmağını kaldırıyor:

“—*Eşhedü en lâ ilâhe illa’llah, ve eşhedü enne muhammeden abduhû ve rasûlühû*” diyor, müslüman oluyor.

Bir de senin memleketine geliyor, tereciye tere satıyor, sana “Müslümanlık iyidir.” diye anlatıyor. Sen de dinliyorsun; “Vay be, bizim dinimiz neymiş!” diye ondan öğreniyorsun. Bu millet ne şaşkınlık, ne devreler geçirmiş... Allah akıl fikir versin...

İslâm hayattır. İslâm’ı çektin mi cemiyet ölür. Denendi.Denenmemiş bir zamanda bunu söyleseydik, “Hoca ne anlar bu işlerden.” derlerdi. Ama şimdi öyle diyemiyorlar. Denediler, gördüler; her türlü şeyi kendi istedikleri gibi yaptılar, yaptılar, yaptılar; bir nesil yetişti. Evet, müslüman olmadı; çünkü müslüman yetiştirmede. Müslüman olmadı ama ne oldu?

Kâfir oldu, dinsiz oldu, imansız oldu, vicdansız oldu! Rüşvet; getir getirebildiğin kadar.

“—Devletin malı deniz, yemeyen domuz.” dediler. Öyle bir atasözü var ya...

“—Ya bu müslümanların malında yetimin, dulun hakkı var; yeme bunu!”

“—Ne yapalım, maaşımız yetmiyor.” diyor.

Sen çekil oradan... O maaşa razı olup da orada Ümmet-i Muhammed'e güzel hizmet edecek kimseler var, onu bulamayanlar var.

İçki, kumar, sahtekârlık, mafya çeteleri, şunlar bunlar... Ondan sonra başladılar başka devletlerden para alıp da memleketin istikbaliyle oynamaya... Başladılar birbirlerinin boynuna tel sarıp sıkmaya... Halk mahkemeleri, bilmem neler derken kardeşin kardeşi öldürmesi başladı.

Günaydın, sabâh-ı şerifler hayırlı olsun!

Anladın mı bir milleti dinsiz imansız bıraktığın zaman ne oluyor? İşte böyle olur!

Ne zaman anlaşılır? 40 senede, 50 senede anlaşılır. Bu devlet işi, millet işi, kültür işi 100 sene sürer, 200 sene sürer, 300 sene sürer, 500 sene sürer. Kültür dediğin şey öyle birden oluşmaz.

Şimdi niye ayaktayız?

Hala o eski hız devam ediyor da ondan. Arabanın motoruna benzin gelmezse motoru durur; yol düzse daha uzun zaman gider, o hızla gider, çünkü hızlıydı. Ondan gidiyoruz.

Yine bu milletin içinde namuslu insan var. Yine bu milletin içinde Allah'tan korkan insan var. Yine bu milletin içinde Allah rızası için canını verecek insan var. Yine bu millet içinde Allah rızası için parasını, malını verecek insan var da ondan yaşıyoruz. Yoksa bir sürü sahtekârın arasında kalsak hiçbir şey olmaz!

Gazetelere baktığım zaman, güneş ışığı altında içim kararıyor; hırsızlık, arsızlık, edepsizlik, namussuzluk... "Aman eksik olsun!" kapatıp atıyorum. İşte İslâm gitti mi öyle olur.

İslâm geldi mi; Müslümanlık, iman, mes'uliyet duygusu, vebal, haram helâl fikri, âhîret fikri, hesap fikri, Allah'ın azabı, gazabı veyahut rızası, rahmeti, cehennemi veya cenneti... Onu düşündüğü zaman polise lüzum yok; tıkr tıkr çalışır, gece gündüz çalışır, ne hayırlı işler yapar... Camiyi de o yapar.

"—Canım bu müslümanlar hep cami yapar. "

Hayır! Mektebi de o yapar. Yolu da o yapar. Çeşmeyi de o yapar. Suyu da o getirir. Yetime de o bakar. Dula da o bakar. Hepsini o imanlı insan yapar.

"—Müslümanlar paralarını camiye harcıyorlar, hacca harcıyorlar. "

Harcıyor da ondan sonra gönlünden çıkan o iman nuruyla öteki hayırları yapıyor.

Sen ne yapıyorsun? Gidiyorsun, Avrupa'ya kürkleri alıp geliyorsun. Monte Carlo'nun kumarhanesinde yutulup geliyorsun. Onları hiç hesaplamıyorsun!

Biliyor musunuz, duydum da şaşırdım; tüfeğini alıp Afrika'ya, Kenya'ya cumartesi pazar ava gidenler varmış. Türkiye'de... Biz o kadar zengin miyiz; biz fakir memleketiz, bizim o kadar lükse harcayacak halimiz yok ki... Oraya gideceğine, gitmeyiver. Oraya gidişi gelişi 300-500 bin midir, 1 milyon mudur, 2 milyon mudur... Şurada bir hayır yap... Sokaklarımızda çamurdan geçilmiyor, suyumuz yok...

Soğuk bir kış oldu, borular dondu, susuz kaldık, yakacak bulamaz duruma düştük. Allah baharı getirmezse ne olacak hâlimiz? Altı ay daha böyle devam etse hepimiz ölürüz.

Rahmetinden o öyle yapıyor, sonra böyle döndürüyor.

“—Müslümanlar hududunu bilecek.” sözünden bu sözleri açtık.

Müslümanlık sadece namaz değildir, oruç da sadece aç kalmak değildir. Oruç nedir?

Oruç, Allah rızası için irade terbiyesidir. Çelik gibi bir fren, bastığın zaman koca kamyon 'zınk' diye duruyor. Çelik gibi bir irade; karşısında gıda var, yiyecek var, içecek var, haram var, helal var; gözünü kapatıyor, Allah rızası için sabrediyor. Oruç bu.

Gözüyle harama bakmayacak. Diliyle malayani, gıybet, dedikodu etmeyecek. Kulağıyla çalgı türkü, malayani dinlemeyecek. Eliyle kimseyi incitmeyecek. Her âzânın oruçta vazifesi var, yapacağı var. Millet onu bilmiyor. “Akşama kadar aç durdum. Ondan sonra orucu bozdum, sevabı kazandım.” sanıyor.

Bak ne diyor Peygamber Efendimiz;

“–Kim Ramazan orucunu tutarsa...”

Ama nasıl? (*Fearefe hudûdehû*) “Bunun şartlarını bilirse, yasaklarını bilirse... Ramazan’da neler yapılır, oruçlu neyi yapacak, neyi yapmayacak?”

Kimseyi incitmeyecek. Kimseye uymayacak. Birisi gelip çatsa, sövse bile diyecek ki; “Ben oruçluyum. Hadi, ben sana uymam, oruçluyum.” diyecek.

“–Ahlâkına dikkat ederek, günahlardan sakınarak kim oruç tutarsa...”

(*Ve yetehaffeza mimmâ yenbağî en yetehaffeza minhü*) Ve oruçluyken sakınması gereken şeylerden de sakınır, çekinir, kendisini korursa; (*küffira mâ kablehû*) geçmiş ömründeki günahlara keffaret olur.” Yâni, günahları mağfiret olur, bu oruç onları sildirir demek.

Peygamber Efendimiz başka bir hadîs-i şerifinde:

“–Nice oruç tutan insan vardır, akşama aç ve susuz kalmaktan başka bir kârı yoktur.” buyurmuşlar.

İşte şartlarına riayet etmeyen adam; gitti kahvede oturdu, zevzeklik etti, gıybet etti, orucun sevabını kaçırdı. Gitti harama baktı, orucun sevabını kaçırdı. Gitti haram dinledi, yasak dinledi, orucun sevabını kaçırdı.

Müslümanlığı iyi öğrenin. Oruç sadece aç kalmak değil. Müslümanlık sadece namaz kılmak değil. Allah’ın her emri aynı derecede kıymetlidir. Allah-u Teâlâ Hazretleri; “Namaz kılın!” demiş.

Geldik, kıldık işte... Ramazan da geliyor, iki ay sonra gelecek, Ramazan'da orucu tutacağız. O da emir, o da emir. "Zekât ver." dediği zaman da vereceğiz. "Yok, hocam parama dokunma!" demek olmaz. Zekât deyince zekâtı da verecek. Hac deyince hac da olacak.

"—Başka?"

Allah-u Teâlâ Kur'ân-ı Kerîm'de ne buyurmuş:

وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ  
الْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ

(الأنفال: ٦٠)

(*Ve eiddû lehûm mestata'tüm min kuvvetin ve min ribâti'l-hayli türhibûne bihî adüvva'llâhi ve adüvveküm*) "Gücünüz ne yetiyorsa din düşmanlarına, Allah'ın düşmanlarına ve kendi düşmanlarınıza karşı kuvvet hazırlayın ve atlar besleyin! Böylece Allah'ın ve sizin düşmanlarınızı korkutun!" (Enfâl, 8/60)

Düşmanların ödünü patlatacak, korkutacak hazırlık yapmak, silahlanmak da boynuna borç! Allah düşmanlarını ve senin düşmanlarını korkutacaksın.

Adam senden korkmuyor, seni saymıyor; "Ne kadar uçağı var? Ne kadar gemisi var? Nesi var?.." diyor. Öyle bir hazırlanacaksın ki Türkiye tepeden tırnağa cephanelik, hele gelsin bakalım; sokak sokak, kat kat, boğaz boğaza 45 milyon asker...

Ne yapabilir?

“—Aman! Bunlara dalaşmaya gelmez!” der, yekvücut olursak... Düşmana karşı hazırlıklı olmak da Allah’ın emri.

Buna ne derler?

Bu çok kolay bir şeydir, buna “düşmanı caydırmak” derler. Düşman hiç heves edemez. Caydırıcı kuvvet... Sen güçlü kuvvetli olursun, adam bir bakar; dağ gibi bir insan, levent gibi geniş omuzlu, adaleli, pazılı, bastığı zaman yer sarsılıyor... Kendisine bakar; cüce, sıska, çelimsiz... “Ya ben bununla güreşemem, başa çıkamam!” der, kenara çekilir. “Buyur paşam.” der, “Geç arslanım.” der, “Estağfirullah, ne münasebet; emret, istediğini yapayım.” der.

Demek ki Allah’ın emirleri bir bütünmüş. Yarısını yapıp yarısını yapmazsa insan ne olur? Gümbür gümbür yıkılır gider.

Müslüman diyarları böyle gitti. Allah’ın bazı emirlerini tutup bazı emirlerini tutmadıkları için koca koca İslâm diyarları gümbür gümbür gitti arkadaşlar... Bu millet onun acısını bile duymayı unuttu.

Tarih kitaplarını okurken kahroluyoruz, yüreğimiz kanıyor, kanımız içimize damlıyor. Koskoca bir imparatorlukken küçücük kuşa dönmüş bir devlet... Leyleğin kanadını kes, gagasını kes, bacağını kes, kuyruğunu kes, orasını kes, burasını kes... O hâle düştük; kanatsız, kuyruksuz, burunsuz, öyle bir hâle geldik.

Neden? Allah'ın bazı emirlerini tutup bazı emirlerini tutmamaktan oldu.

Allah'ın başka bir emri nedir? Allah'ın bir emri de:

“—Müslümanlar ancak kardeştir. Müslümanların arasını ıslah ediniz. Tefrika çıkartmayınız. Tefrikaya düşmeyiniz. “

Bu da Allah'ın emri. Bunu da dinlemiyoruz.

Namaz kılmamaktan korkuyorsun. Şaşkın adam! “Namaz kılmazsam başıma yıldırım düşer!” sanıyorsun, korkuyorsun. Oruç tutmadığın zaman korkuyorsun; “Tevbe estağfirullah!” Acı bir şey söylediğin zaman “Başıma bir şey gelir mi?” diye korkuyorsun da tefrikaya düşmekten korkmuyorsun, müslümanları birbirine düşürmekten korkmuyorsun, arayı bozmaktan korkmuyorsun. O da olmadı.

Allah'ın her emrini birden bir bütün olarak tutacağız. Aksi takdirde her yerde rezil rüsva oluruz. Emr-i mâruf nehy-i münker yapacağız; yani hakkı söyleyeceğiz, hakkı yaptıracağız, şerri yaptırtmamaya çalışacağız, “Olmaz böyle şey!” diyeceğiz. Aktif olacağız. Tembel olursak olmaz.

İşte müslümanlığın özü budur. Müslümanlık bir bütündür, yarısını alırsan olmaz.

“—Sayın acente müdürü, benim param az, şu otomobilin iki tekerleğini alayım, şimdilik bu bana idare eder.”



Olmaz ki, bir işe yaramaz. Ne yapacaksın? Dört tanesini alsan ne olacak? Her şeyini alsan, motorunu almasan ne olacak? Motorunu alsan da karbüratörünü almasan ne olacak?

Hepsi lazım. Bir bütündür. Bütünü olmadığı zaman bu makine çalışmaz. Böyle müslüman olun!

#### d. Bir Gün Nafile Orucun Sevabı

Bu hadis de yine oruçla ilgilidir. Enes RA'dan İbnü'n-Neccar ve İbn-i Asâkir'in rivayet ettiği bir hadis-i şerif. Buyuruyor ki Peygamber SAS Efendimiz:<sup>3</sup>

مَنْ صَامَ يَوْمًا تَطَوُّعًا، فَلُو أُعْطِيَ مِلْءَ الْأَرْضِ  
ذَهَبًا مَا وَفَى أَجْرَهُ دُونَ يَوْمِ الْحِسَابِ

(كر. وابن النجار عن أنس)

RE. 426/3 (*Men sàme yevmen tatavvuan felev u'tiye mil'e'l-ardı zeheben, mâ vefâ ecrehû dûne yevmi'l-hisâb.*)

“Kim tatavvu’ olarak, yâni ibadet ve taat duygusuyla Allah’tan sevap umduğu için, sevap kazanayım diye, farz olmadığı halde, kendiliğinden, Allah’ın sevdiği kul olayım diye bir gün oruç tutarsa; eğer o kimseye, yeryüzü bir boş kap olsa da, onun dolusunca altın verilse, bu yine, hesap gününde o tuttuğu bir günlük nafile orucun ecrini karşılayamaz.”

<sup>3</sup> İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.75; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.LII, s.40; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

*Kenzü'l-Ummâl*, c.VIII, s.917, no:24156; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XX, s.468, no:22639.

Ramazan gelmeden de oruç tutulabilir. Ona ne derler?

“—Nafile oruç” derler.

Ramazan’da farz, şartlarını taşıyan herkes tutacak. Ramazan’ın dışında bir insan oruç tutar mı? Tutar. Onlara da sevap kazanmak için tutulan oruçlar derler, tatavvu orucu derler. Bu hadîs-i şerif de onun hakkında.

Mânası:

(*Men sàme yevmen tatavvuan*) “Her kim tatavvu olarak bir gün oruç tutarsa...” Yani sevap kazanmak için Ramazan’ın dışında bir gün niyetlenivermiş; “Haydi bugün Allah rızası için oruç tutuvereyim.” demiş, bir oruç tutmuş.

(*Felev a’tâ mil’e’l-ardi zeheben*) “Eğer o adama bir dünya dolusu altın verilse...” Dünyanın büyüklüğünü; dağlarını, ovalarını, denizlerini biliyorsunuz... “O adama bu koca dünya kadar altın verilse, (*mâ vefâ ecrahû*) o tuttuğu orucun sevabı karşılanmaz. (*Dûne yevmi’l-hisâb*) “Kıyamet gününde, hesap gününde Allah verecek, o zaman karşılanacak.”

Başka türlü bir şekilde, altınla gümüşle bunun sevabının ölçülüp de karşılanması; “Tamam bu kadarı yeter, artık orucun karşılığı budur.” demek mümkün değil. O kadar çok sevap...

Neden? Oruç tuttuğu zaman insan kendisine hâkim olmayı öğreniyor. Zaten bütün edepsizlikler, günahlar da kendisine hâkim olamamaktan oluyor. Zayıf müslüman; dayanamıyor, nefsi bastırıyor, içinden inat

ediyor, şımarık çocuk gibi “İsterim de isterim!” diye tepiniyor, o da dayanamıyor, o kabahati yapıyor. Kendisini tutmayı öğrendiği zaman iyi müslüman olacak.

İşte onu öğrettiği için, altınla gümüşle ölçülmeyecek kadar, dünyalar dolusu altınla karşılanmayacak kadar büyük sevaplar kazanır.

(*Dûne yevmi'l-hisâb*) “Hesap gününün ötesinde veya berisinde” mânasına gelir. “Hesap günü olmadan bunun ödenmesi mümkün olmaz, dünyevî imkânlarla ödenmesi mümkün olmaz.” mânasına gelir. Veyahut (*inde yevmi'l-hisâb*) mânasınadır. yani “Hesap gününde Allah öder, başka zaman ödenemez.” demek olur. Hepsi aynı kapıya çıkıyor.

Mâlum, Allahu Teâlâ Hazretleri sabredenlere ecrini hesapsız ihsan edecek.

إِنَّمَا يُوفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ

(الزمر: ١٠)

(*Innemâ yüveffes-sâbirûne ecrähüm bigayri hisâb*) “Herkesine mükâfatları sayıyla ölçüyle verilirken, sabredenlere mükâfatları ölçüye sığmayacak kadar, tarif edilmeyecek kadar çok verilir.” (Zümer, 39/10)

Hesaba sığmaz tarzda bol bol ikram edecek. “

“—O zaman Allah nasıl verirse, ne kadar bol verirse ancak ozaman karşılanabilir.” demek oluyor.

## e. Bir Gün Nafile Orucun Karşılığı

Dördüncü hadîs-i şerif:

Hatîb-i Bağdâdî'nin Ebû Hüreyre RA dan rivayet ettiğine göre, bir de Sehl ibn-i Sa'd RA'dan rivayet var; diyor ki Peygamber SAS:<sup>4</sup>

مَنْ صَامَ يَوْمًا تَطَوُّعًا، لَمْ يَطَّلِعْ عَلَيَّ هِ أَحَدٌ، لَمْ يَرِ  
ضَ اللّٰهُ لَهُ بِثَوَابِ دُونَ الْجَنَّةِ

(خط. عن سهل بن سعد؛ خط. عن أبي هريرة)

**RE. 426/4** (*Men sàme yevmen tetavvuan, lem yattali' aleyhi ehadün, lem yerda'llàhü lehû bi-sevâbin dûne'l-cenneh.*)

Bu hadîs-i şerif de yine oruçla ilgili, yine Ramazan dışındaki sevap kazanmak için tutulan nafile, tatavvu oruçla ilgili.

Buyurmuş ki:

(*Men sàme yevme tetavvuan*) “Kim tatavvu maksadıyla, sevap kazanmak için farz orucunun dışında bir gün serbest bir zamanda, kendiliğinden Allah rızası için oruç tutarsa... (Ve lem yettali' aleyhi ehadün) “Ona hiç kimse muttalî olmazsa...”

Yani “Bu adam oruçlu.” diye anlattırmazsa; saklıyor, övünmüyor, riya gösteriş yapmıyor, belli etmiyor.

“—Kimse anlamazsa, hiçbir kimse ona muttalî olmadan o orucu akşama becerebilirse...”

<sup>4</sup> Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.I, s.278; Sehl ibn-i Sa'd ve Ebû Hüreyre RA'dan.

(Lem yerda'llàhu lehû bi-sevâbin dûne'l-cenneti) “Allah onun o orucuna karşılık cennetten başka bir sevaba razı olmaz. “

“—O kuluma cenneti verin!” der.

Riyasız, gösterişsiz oruç tuttu. Cennetten başka bir sevap ile Allah onu karşılamaya razı olmaz, “O kullarıma cennetimi verin.” der.

İşte buradan anlaşılıyor ki oruç tutacağız. Büyüklerimiz de bize; “Pazartesi, perşembe oruç tutun.” diye hep tavsiye ederlerdi. İşte fırsat buldukça insan böyle oruç tutarak bu sevapları kazanmalı.

## f. Çarşamba, Perşembe ve Cuma Orucu

Sevgili dinleyiciler, ikinci hadis-i şerif aynı sayfadan... İbn-i Abbas RA'dan ve İbn-i Ömer RA'dan çeşitli kaynaklarca rivayet edilmiş. Hadis-i şerifin metni, mübarek sözleri şöyle:<sup>5</sup>

مَنْ صَامَ يَوْمَ الْأَرْبَعَاءِ، وَالْخَمِيسِ، وَالْجُمُعَةِ؛ ثُمَّ  
تَصَدَّقَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ بِمَا قَلَّ مِنْ مَالِهِ أَوْ كَثُرَ، غُفِرَ  
لَهُ كُلُّ ذَنْبٍ عَمِلَهُ، حَتَّى يَصِيرَ كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ  
مِنْ الْخَطَايَا

(طب. هب . عن ابن عمر؛ هب. عن ابن عباس)

<sup>5</sup> Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.347, no:13308; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.397, no:3872; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.295, no:8232; Abdullah ibn- i Ömer RA'dan.

Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.295, no:8231; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

*Kenzü'l-Ummâl*, c.VIII, s.921, no:24167; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XX, s.466, no:22632.

**RE. 426/5** (*Men sàme yevme'l-erbiâi ve'l-hamîsi ve'l-cümüati sümme tesaddaka yevme'l-cümüati bimâ kalle min mâlihî ev kesüra, gufire lehû küllü zenbin amilehû hattâ yasîra keyevmi veledethü ümmühû mine'l-hatâyâ*)

*Sadaka rasûlü'llàh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl...*

(*Men sàme yevme'l-erbiâi ve'l-hamîsi ve'l-cümüati*) “Kim çarşamba, perşembe, cuma günü peş peşe oruç tutarsa...”

(*Sümme tesaddaka yevme'l-cümüati bimâ kalle min mâlihî ev kesüra*) “Sonra cuma günü olunca malından az veya çok bir miktar sadaka da verirse, tasaddukta da bulunursa; (*gufira lehû küllü zenbin amilehû*) o kulun işlemiş olduğu her günah bağışlanır. (*Hattâ yasîre keyevme veledethü ümmühû*) Anasının onu doğurduğu gün nasıl günahsızdı, o günkü gibi günahsız oluncaya kadar Allah her günahları bağışlar.”

İnsan hiç olmazsa arada bazı haftalar bunu yapmalı. Önümüzdeki hafta mesela isterseniz tatbik edebileceğiniz bir şey...

Hep oruçtan geldi ama epeyce kârlı; ovuşturun bakalım ellerinizi...

## **g. Aşûre Günü Orucunun Sevabı**

Altıncı hadîs-i şerif...

Deylemî'nin Abdullah ibn-i Amr RA'dan naklettiğine göre, buyurmuş ki Peygamber Efendimiz:<sup>6</sup>

<sup>6</sup> *Kenzü'l-Ummâl*, c.VIII, s.953, no:24255; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XX, s.453, no:22597.

مَنْ صَامَ يَوْمَ الزَّيْنَةِ، أَذْرَكَ مَا فَاتَهُ مِنْ صِيَامِ  
السَّنَةِ، يَعْزِي يَوْمَ عَاشُورَاءَ

(الديلمى عن ابن عمرو)

RE. 426/6 (*Men sâme yevme'z-zîneti, edreke mâ fâtehû min sıyâmi's-seneti, ya'nî yevme àşûrâ'*) “Kim zînet günü orucunu tutarsa, senenin öteki oruçlarından tutamadıklarını telâfi etmiş olur. (*Ya'nî yevme àşûrâ'*) Zînet günü, Aşûre Günü demektir.”

Aşure günü, Muharrem'in 10'uncu günüdür. O gün oruç tutan, senenin geçmiş vakitlerinde tutması mümkün olsaydı sevap kazanacaktı, tüh kaçırdı, işte o kaçırdıklarını yakalar.

Biz Aşure gününü bir gün evvelden başlarız, 9'unda ve 10'unda tutarız veyahut 10'unda ve 11'inde tutarız, Yahudilerden biraz farklı olsun diye. İslâm'da taklit yok. Müslüman kendisi başlı başına her şeyi tamam kâmil bir insandır. Müslümanın içi tamamdır, nurludur; dışı tamamdır, nurludur; işi tamamdır, nurludur; fikri, akli, her şeyi güzeldir. Başka hiçbir şeye Allah bizi muhtaç etmemiş. Allah İslâm ile beraber bize her nimeti vermiş.

Bak ne güzel, şu hadis kitabını okudukça, ben okutuyorum, burada da okutuyorum, başka yerde de okutuyorum; Allah'a hamd ü senâlar olsun, bana bunu nasib etti, okutuyorum. Rasûlullah Efendimiz SAS her şeyi bize öğretmiş, ne güzel, Allah'a hamd ü senâlar olsun...

Eski ümmetlerin hallerini düşünüyorum, acıyorum. Peygamberlerinden böyle şeyler kalmamış ki... Hiçbir şey kalmamış, kitapları bile karıştırılmış. Eğrisi doğrusu birbirine karışmış. Onlar ne bilecekler böyle âdâbı, erkânı?

Onlar bizden o bakımdan çok geri, biz bu bakımdan çok zenginiz. Zengin olan, kıymetli olan, güzel olan mı çirkine tâbi olacak?

Biz güzel olduğumuza göre... Temizlik, bizde her çeşidi var; ibadetin her çeşidi, güzelliği var...

Müslüman olmuş bir Avrupalıya soruyorlar:

“—Niye müslüman oldun?” Diyor ki:

“—Ben memuriyetim dolayısıyla Uzakdoğu’da bulundum, Hindistan’ı gördüm, Hindiçin’i gördüm, Laos’u, Tayland’ı ve saireyi gördüm, oraları biliyorum. Oraların ahâlisini de inceledim. Kendim de Avrupa’da yetiştim, Avrupa’yı da biliyorum. Başka dinlerin ibadetlerine baktım; mânasız, hiç ipe sapa gelir tarafları yok. Ama müslümanların her ibadetini ibretli, hikmetli, faydalı gördüm.”

Namazımız günde beş vakit; vakitleri isabetli, güzel. Sabah güne başladığın zaman, öğlen iş ortasında, günün ortasında, ikindi tam işin ortasında, akşam güneş batarken, yatsı tam yatma vaktinde... Günün beş kritik zamanı... Zamanı güzel. Hareketleri güzel; ayakta duruyorsun, el pençe divan duruyorsun, Allah’a rükû ediyorsun, ondan sonra secde ediyorsun.



Ne güzel... Şekilleri güzel, mânası güzel, sözleri güzel... Müslümanların namazına hayran kalmış, ibadetine hayran kalmış, kaldırmış parmağını, müslüman olmuş.

Orucu güzel... Orucumuz ne kadar güzel bir ibadet; müslüman egzersizle kendi kendini terbiye ediyor, nefsini dizginlemeyi öğreniyor, irade terbiyesi. Avrupalı bunu yapmak için milyonlar harcıyor da beceremiyor. Müslüman bunu dininin gereği olarak yapıyor.

Haccımız ne kadar güzel! Dünya müslümanları toplanıyor, yılda bir kongresi var, orada toplanıyor gibi oluyor. Sonra o peygamberler diyarına gidiyorsun, o kumların arasında o Arafat dağında, o mübarek yerlerde ne feyizler, ne lütuflar, ne ikramlar... Allah tekrar tekrar nasib eylesin.

İnsan oraya kapkara gidiyor; pırıl pırıl, ışıklanmış, nurlanmış dönüyor. Hepsi güzel...

Zekât... Zekâtın güzelliğine doyum mu olur?

Zengin, kardeşi için parasını ayırıyor, mecbur olmadığı halde fukarâya veriyor. Kendisi kazanmış olduğu halde, kendisinin öz malı olduğu halde, ötekisinin olmadığı halde vazife olarak çıkartıp veriyor. Ne güzel!

Her ibadetimiz güzel, her emri güzel...

Rasûlüllah'ın hadislerindeki her cümlesine bakın; her birisi bin atasözü kuvvetinde! Her sözü ne derya imiş Rasûlüllah SAS Efendimiz'in ki 15 cilt, 20 cilt, 100 cilt hadislerini oku oku

bitmiyor. Ağzını açtığı zaman inciler, mercanlar, elmaslar, yakutlar saçılmış etrafa... Her şeyi, her günü, her hâli kaydedilmiş.

*El-hamdü li'llahi alâ ni'meti'l-islâm.* Yâ Rabbi! İslâm nimetine hamd ü senâlar olsun!

Yâ Rabbi, bizi müslüman yarattın, müslüman yaşat... Yâ Rabbi, bizi müslüman yaşatıyorsun, müslüman öldür... Huzuruna müslüman olarak, sevdiğin razı olduğun kul olarak gelmeyi nasib et...

## h. Geçim Darlığına Sabrın Mükâfatı

Berâ' ibn-i Âzib RA'dan rivayet edilmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:<sup>7</sup>

مَنْ صَبَرَ عَلَى الْقُوْتِ الشَّدِيدِ صَبْرًا جَمِيلًا، أُسْكِنَهُ

الله الْفِرْدَوْسَ مِنْ حَيْثُ شَاءَ

(أبو الشيخ عن البراء)

RE. 426/7 (*Men sabera ale'l-kûti's-şedîdi sabren cemilen, eskenehu'llàhu mine'l-firdevsi haysü şâe*)

Mevzu değişti. Birkaç hadis, ondan sonra namazla ilgili hadisler gelecek. Bu hadîs-i şerif sabırla ilgili.

<sup>7</sup> Taberani, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.45, no:7912; Deylemi, *Müsnedü'l- Firdevs*, c.III, s.546, no:5703; Heysemi, *Mecmaü'z-Zevaid*, c.X, s.434, no:17820; Ebu Nuaym, *Ahbar-ı Isfahan*, c.IX, s.396, no:1898; Bera' ibn-i Âzib RA'dan.

*Kenzü'l-Ummal*, c.IV, s.9, no:9230; *Camiü'l-Ehadis*, c.XX, s.475, no:22660.

(*Men sabera ale'l-kûti's-şedîd*) “Her kim ki şiddetli bir kıt kanaat azığına sabrederse...” “

Geçimi dar; giyeceği, yiyeceği az... Dehşetli sıkıntı, mâlî tazyik altında... “Kim böyle bir duruma sabrederse; (*sabren cemilen*) güzel bir sabırla sabrederse...” “

Kimisi başına bir belâ geldiği zaman, açıyor ağzını, yumuyor gözünü, edepsiz, kulluğa yakışmayacak şeyler söylüyor. Hele dolmuşların, minibüslerin içine bir girin, hele onların o plaklarını, bantlarını bir dinleyin; ne herzeler var, ne saçmalar var, ne insanı dinden imandan çıkartan laflar var... Allah Allah... Kim bunları bestelemiş, kim bunları buraya böyle koymuş? O şoförün hiç mi aklı yok; açtırtıyor da bunu böyle dinlettiriyor?

“—Allahım bana bunu böyle mi yapacaktın!” da bilmem ne de... Açıyor ağzını, yumuyor gözünü, bir sürü saçma sapan şey... Şarkı diye millete öyle saçma sapan sözleri dinlettiriyorlar.

Öyle değil, (*sabren cemîlen*) güzel bir sabır. Boynunu büküyor, kimseden bir şey istemiyor; “Bu da geçer.” diyor, Allah’ın verdiği rızka kanaat ediyor, hırsızlık yapmıyor, arsızlık yapmıyor, isyan etmiyor, herkesin eline yakasına yapışıp “Ver bana! Ver bana!” diye dilenmiyor.

“Sabr-ı cemîl ile kim sabrederse, (*eskenehu'llâhu mine'l-firdevsi haysü şâe*) Allah onu Firdevs cennetinde nereyi dilerse orada iskân eder.”

“—Buyur, cennetimin her tarafı sana serbest... Buyur, neresini beğenirsen, seversen...” diye cenneti nasib eder.

Onun için, müslüman her anı kâr olan insandır. Sıkıntıda sabreder, kazanır; nimette şükreder, kazanır; her anda kazanması mümkündür.

Allah bizi sabredecek sıkıntılarla, meşakkatlerle terbiye etmesin. Lütfuyla perverde eylesin... İki cihanda aziz bahtiyar eylesin; âfiyette, saadette, selâmette eylesin...

Eğer hasbelkader... Ne demek hasbelkader? Allah'ın takdiri gereği, olur ya imtihan sorusu öyle çıktı, ne yapalım...

“—Hocam bu soruyu niye bana sordun?”

“—Ben hocayım, sorarım. Sen talebesin, cevap vereceksen ver, vermezsün imtihanı kaybettin. Çık dışarıya!” der, gider.

Hocaya, “Niye bu soruyu sordun?” denmez.

Hocaya denmez de kâinatın yaratıcısı Allah-u Teâlâ Hazretlerine, “Yâ Rabbi, bana bunu niye takdir ettin?” diyebilir misin?

Ne haddine!

لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ

(الأنبياء: ٢٢)

(Lâ yüs'elü ammâ yef'alü.) “Kendisine sorgu sual açacak bir başka üst makam, mercî olmayan en yüksek makamın sahibidir.” (Enbiyâ, 21/23)

Müslüman sabr-ı cemîlle sabredecek. O zaman ecr-i cemîl alır, ecr-i cezîl alır, çok sevap kazanır.

Allah-u Teâlâ Hazretleri fakirlik göstermesin... Fakirliğe dayanmak zordur. Allah elimizi bol eylesin, geniş eylesin... Dünyanın öteki yerlerindeki müslüman kardeşlerimize de hayırlar ihsan eylesin... Afrika'da açlıktan kırılan kardeşlerimiz var, onlara yardımcı olmamızı nasib eylesin...

Kendimizi toparlayalım da inşaallah daha bizi ne hizmetler bekliyor... Biz burada adam olacağız da daha yapacağımız ne hizmetler var... O zavallı zenciler bizden medet umar, o Asyalılar bizden medet umar... Dünyanın her yerinde... Avrupalı bizden medet umuyor. Amerikalı bizden medet umuyor...

İsveç'ten gelmiş de;

“—Ya bizim memlekette intiharlar çok.”

İntihar ediyor boyuna... Adamların yiyeceği içeceği var, parası var pul var, sosyal imkânları var, garantileri var, çalışmayan insana bile maaş bağlı; intihar ediyor!

“—Ya belânı mı arıyorsun be adam, niye intihar ediyorsun?” Her şeyi var; intihar ediyor. Neden?

İntihar nerede az oluyor? Türkiye'de az oluyor. Uçağa atlamışlar, geliyorlar;

“—Ya sizde intihar neden az oluyor?” Niye az olacak; bizde İslâm vardı, İslâm!

İslâm'da kula can emanettir, Allah'ın emanetidir. Bu vücut bize emanettir. Biz emanete o gözle bakarız. Biz yemek yerken bile; “Aman şu emaneti hor kullanmayayım, Allah benden sorar.” diye, ona dikkat ederiz. Gerçi şu devirde yaşayanların çoğu unuttu ama... O hızla gidiyoruz da ondan intihar az. Yoksa biz hiç intihar etmeyiz; çünkü intihar etti mi insan cehenneme gider. Ondan, o imandan... Sen de gel, İslâm'ı İsveç'e al, öğret, o zaman intihar kesilir.

Avrupa bizden medet umuyor. Amerika bize mânevî bakımdan muhtaç. Ama biz adam değiliz ki!

Avustralya'ya gittim. Orada müslüman olmuş birisi bizim arkadaşlara anlatmış, öyle kabiliyetli bir insanmış ki bakan yapacaklar, o kadar kıymetli bir insan.

“—İyi ki ben sizi görmeden evvel müslüman oldum. Sizi görseydim belki müslüman olmaya karar veremezdim.” demiş.

Bizim hâlimiz o kadar fena ki, gören müslüman olacaksa vazgeçiyor.

Aklımızı başımıza devşirelim! Temiz pak olalım, intizamlı olalım, tatlı dilli olalım... Şuurlu olalım, akıllı olalım, basiretli olalım... Müslüman olacak bir insanı kaçırırsak, bizim yüzümüzden kaçsa büyük vebal!

Sevinerek söylenecek bir şey: Bir doktor kardeşimiz Amerika'ya ihtisasa gitmiş. Hocası onun güzel ahlâkından müslüman olmayı sevmiş.

Olmuş mu olmamış mı bilmiyorum. Müslüman olaymış, neredeyse müslüman olacakmış.

İşte müslümanın böyle olması lazım. Vazifeye muntazam geliyor, işi muntazam yapıyor, çalışıyor, edepli, terbiyeli... Etrafındakiler âşık, hayran; “Bunların dini hak dindir, böyle bir insanın dini hak dindir, ben de böyle olayım, ben de bu nura kavuşayım.”

Böyle bir insanın müslüman olmasına vesile olursan, kendine dünyadan ve dünyanın içindeki her şeye sahip olmaktan daha büyük bir kazanç kazanmış olursun. Peygamber Efendimiz hadîs-i şerifte öyle buyurmuş.

Allah bizi hem hâlimizle başkalarına iyi nümune olanlardan eylesin; hem de çalışıp başkalarını İslâm’a çekenlerden eylesin...

“—Hocam ben başkasına söz geçiremem!”

Kendi çocuğuna sahip ol, o da aynı hesaptan... O çocuk kâfir olacakken, onu müslüman yetiştirirsen, ondan da o ecri alırsın. Karına sahip ol, müslüman olsun, ondan o ecri alırsın. Kadınsan kocana sahip ol, idare et, ne yapacaksan yap, onu çek çevir, müslüman eyle. Akrabandan sözünü dinleyen bir kimseye, işçine, etrafındaki komşuna bu işi yap. Hep beraber çalışacağız.

Şimdi öyle bir hadîs-i şerife geldik ki, o hadîs-i şerif için bir ders harcamaya değecek uzun bir hadîs-i şerif. Vakit de doldu... Onu bir daha ki haftaya bırakalım.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi Şu İslâm'ın güzelliklerini anlayan hakiki müslümanlardan eylesin... Elindeki nimetin kadrini kıymetini bilmeyen cahil ve gafillerden eylemesin...

Okuduklarımızdan feyz almayı, ibret almayı, faydalanmayı ve Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin sevdiği razı olduğu sâlih amelleri iŐlemeyi, hayrât u hasenât yapmayı Allah bizlere nasib eylesin... *Bi-hürmeti raslihi'l-mctebâ muhammedini'l-Mustafâ...*

*Fâtiha-i Şerife mea'l-besmele!*

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŐAN

17. 03. 1995 - İskenderpaŐa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaŐmak için tıklayınız.](#)

